

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Δικαίωμα προτίμησης των δανειοληπτών κατά τη μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων, διαφάνεια των συναλλαγών και προστασία από καταχρηστικές πρακτικές»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Επί της Αρχής

Από τους βουλευτές της ΝΙΚΗ Ανδρέα Βορύλλα, Β2 δυτικής Αττικής και Σπυρίδωνα Τσιρώνη, Αχαΐας.

Ι. Γενικό Μέρος

1. Η αναγκαιότητα της νομοθετικής παρέμβασης

Η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων συνιστά ένα από τα σημαντικότερα οικονομικά, κοινωνικά και θεσμικά ζητήματα της σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας.

Η μαζική μεταβίβαση προβληματικών απαιτήσεων συνέβαλε ουσιωδώς στη βελτίωση των τραπεζικών ισολογισμών. Η εξέλιξη αυτή, ωστόσο, δεν συνεπάγεται ότι οι αντίστοιχες οφειλές έχουν αποσβεστεί ούτε ότι οι δανειολήπτες έχουν απαλλαγεί από τις οικονομικές συνέπειες της υπερχρέωσης.

Οι απαιτήσεις εξακολουθούν να υφίστανται και, σε πολλές περιπτώσεις, να αποτελούν αντικείμενο αναγκαστικής είσπραξης από τους νέους δικαιούχους τους.

Στο υφιστάμενο σύστημα διαπιστώνεται ένα ουσιώδες νομοθετικό κενό: ο πιστωτής μπορεί να μεταβιβάσει μια μη εξυπηρετούμενη απαίτηση σε τρίτο, χωρίς να υποχρεούται προηγουμένως να παράσχει στον ίδιο τον οφειλέτη πραγματική δυνατότητα οριστικής εξόφλησης με οικονομικά ισοδύναμους όρους.

Η παρούσα πρόταση νόμου επιδιώκει να καλύψει αυτό το κενό.

Εισάγει ένα προηγούμενο, πραγματικό και δικαστικά προστατευόμενο δικαίωμα προτίμησης, το οποίο επιτρέπει στον οφειλέτη να αξιοποιήσει τη δυνατότητα οικονομικής διευθέτησης πριν από τη μεταβίβαση της απαίτησής του.

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν επιβάλλει στον πιστωτή αυθαίρετη διαγραφή της απαίτησής του. Αντιθέτως, βασίζεται στην οικονομική ισοδυναμία: ο πιστωτής καλείται να αποδεχθεί από τον οφειλέτη οικονομικό αποτέλεσμα αντίστοιχο προς εκείνο που έχει ήδη αποφασίσει να αποδεχθεί από τρίτο.

2. Η συνέχεια της προηγούμενης κοινοβουλευτικής πρωτοβουλίας της ΝΙΚΗΣ

Η ΝΙΚΗ έχει ήδη αναδείξει το ζήτημα της εξαγοράς των κόκκινων δανείων από τους ίδιους τους δανειολήπτες.

Στις 20 Μαΐου 2024 κατέθεσε στη Βουλή πρόταση νόμου με αντικείμενο το δικαίωμα εξαγοράς κόκκινων δανείων μετά τη μεταβίβασή τους.

Η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία αποτελεί συνέχεια και ουσιαστική ενίσχυση της προηγούμενης πρότασης.

Η βασική διαφοροποίησή της συνίσταται στον χρόνο άσκησης του δικαιώματος.

Ενώ η προηγούμενη πρωτοβουλία αφορούσε την εξαγορά μετά τη μεταβίβαση, η νέα πρόταση θεσπίζει δικαίωμα προτίμησης πριν από αυτήν.

Πρόκειται για ουσιαστική μεταβολή της νομικής θέσης του δανειολήπτη, ο οποίος αποκτά προηγούμενη δυνατότητα εξόφλησης και δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τη μεταγενέστερη διαπραγματευτική στάση του αποκτώντος.

3. Το οικονομικό υπόβαθρο

Σύμφωνα με τα δημοσιευμένα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τον Δεκέμβριο του 2025 το απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων των πιστωτικών ιδρυμάτων, σε ατομική βάση, διαμορφώθηκε σε 5,7 δισεκατομμύρια ευρώ.

Το ποσό αυτό παρουσίασε μείωση κατά 5,2% σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2024.

Ο λόγος των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων περιορίστηκε στο 3,3%, έναντι 3,8% ένα έτος νωρίτερα.

Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνουν τη σημαντική βελτίωση της ποιότητας των τραπεζικών χαρτοφυλακίων.

Δεν πρέπει, ωστόσο, να συγχέονται με το σύνολο των απαιτήσεων που έχουν μεταβιβαστεί εκτός των τραπεζικών ισολογισμών και εξακολουθούν να διαχειρίζονται τρίτοι φορείς.

Η μεταβίβαση μιας απαίτησης δεν συνεπάγεται την απόσβεσή της έναντι του οφειλέτη.

Επομένως, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος πρέπει να περιλαμβάνει όχι μόνο τους δείκτες χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, αλλά και την πραγματική οικονομική θέση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων.

4. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο

Το υφιστάμενο πλαίσιο μεταβίβασης και διαχείρισης απαιτήσεων συγκροτείται, μεταξύ άλλων, από τους νόμους 3156/2003, 4354/2015, 4649/2019 και 5072/2023.

Οι νόμοι 3156/2003 και 4354/2015 προβλέπουν διαφορετικούς μηχανισμούς μεταβίβασης και διαχείρισης απαιτήσεων.

Ο νόμος 4649/2019 εισήγαγε το πρόγραμμα «Ηρακλής», το οποίο διευκόλυνε την τιτλοποίηση μη εξυπηρετούμενων δανείων μέσω μηχανισμού κρατικών εγγυήσεων.

Ο νόμος 5072/2023 ενσωμάτωσε την Οδηγία (ΕΕ) 2021/2167 για τους διαχειριστές και αγοραστές πιστώσεων.

Το ευρωπαϊκό πλαίσιο περιλαμβάνει υποχρεώσεις ενημέρωσης και προστασίας των δανειοληπτών. Δεν καθιερώνει, ωστόσο, γενικό προηγούμενο δικαίωμα προτίμησης κατά τη μεταβίβαση.

Η παρούσα πρόταση επιδιώκει να συμπληρώσει το εθνικό πλαίσιο, με σεβασμό στο ενωσιακό δίκαιο, στην προστασία της περιουσίας και στην αρχή της αναλογικότητας.

5. Η πρόσφατη κυβερνητική παρέμβαση

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2026 η κυβέρνηση ανακοίνωσε δέσμη δεκαέξι παρεμβάσεων για το ιδιωτικό χρέος και τη λειτουργία των εταιρειών διαχείρισης απαιτήσεων.

Οκτώ από τις παρεμβάσεις αφορούν την ενίσχυση της προστασίας των οφειλετών και οκτώ τη διαφάνεια, την εποπτεία και τη λογοδοσία των εταιρειών διαχείρισης.

Η κυβερνητική πρωτοβουλία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, συγκεκριμένες προθεσμίες στις διαδικασίες διμερούς ρύθμισης, περιορισμούς ως προς τις απαιτούμενες προκαταβολές και πρόσθετες υποχρεώσεις ενημέρωσης.

Η παρούσα πρόταση νόμου αναγνωρίζει τη σημασία των μέτρων που ενισχύουν τη θέση των οφειλετών.

Επισημαίνει, ωστόσο, ότι η διαδικασία ρύθμισης μιας οφειλής αποτελεί διαφορετικό ζήτημα από τη δυνατότητα του οφειλέτη να εξοφλήσει την απαίτησή του πριν από τη μεταβίβασή της.

Η ανακοίνωση της 30ής Σεπτεμβρίου δεν θεσπίζει το γενικό δικαίωμα προτίμησης που αποτελεί αντικείμενο της παρούσας πρότασης.

Συνεπώς, η νέα νομοθετική πρωτοβουλία λειτουργεί συμπληρωματικά προς την κυβερνητική παρέμβαση και αντιμετωπίζει ένα διακριτό ζήτημα.

6. Η απαγόρευση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος

Το άρθρο 281 του Αστικού Κώδικα απαγορεύει την άσκηση δικαιώματος όταν αυτή υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος.

Παράλληλα, το άρθρο 288 ΑΚ επιβάλλει την εκπλήρωση των ενοχικών υποχρεώσεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της καλής πίστης και τα συναλλακτικά ήθη.

Οι διατάξεις αυτές αποτελούν θεμελιώδεις κανόνες του ιδιωτικού δικαίου.

Δεν συνεπάγονται ότι κάθε μεταβίβαση απαίτησης σε επενδυτικό κεφάλαιο είναι καταχρηστική.

Δικαιολογούν, όμως, την ανάγκη αποτελεσματικού ελέγχου συγκεκριμένων πρακτικών, ιδίως όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο πιστωτής αποδέχεται σημαντική οικονομική μείωση κατά τη μεταβίβαση σε τρίτο, ενώ αποκλείει χωρίς επαρκή οικονομική αιτιολόγηση αντίστοιχη πρόταση του ίδιου του οφειλέτη.

Η παρούσα πρόταση εισάγει έναν σαφή νομοθετικό μηχανισμό, ο οποίος περιορίζει την αδιαφάνεια και διευκολύνει την αντικειμενική αξιολόγηση τέτοιων περιπτώσεων.

7. Η γνωστοποίηση του τιμήματος και η δικαστική προστασία

Η γνωστοποίηση του πραγματικού οικονομικού ανταλλάγματος αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ουσιαστική εφαρμογή του δικαιώματος προτίμησης.

Χωρίς γνώση του τιμήματος, ο οφειλέτης δεν μπορεί να υποβάλει οικονομικά ισοδύναμη προσφορά.

Παράλληλα, η γνωστοποίηση διευκολύνει τον δικαστικό έλεγχο της συναλλαγής και την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων του οφειλέτη.

Στο πλαίσιο της σχετικής νομολογιακής συζήτησης μνημονεύεται η υπ' αριθ. 185/2025 απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Πατρών, σε σχέση με το ζήτημα της αναγραφής του τιμήματος κατά τη διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής.

Η παρούσα πρόταση δεν αποδίδει στην εν λόγω απόφαση γενικό δικαίωμα προτίμησης ούτε στηρίζεται στην παραδοχή ότι η αναγραφή του τιμήματος αποτελεί ήδη γενική προϋπόθεση παραδεκτού σε κάθε περίπτωση.

Το ζήτημα της γνωστοποίησης του τιμήματος αντιμετωπίζεται αυτοτελώς με ρητή νομοθετική ρύθμιση.

8. Η ευθύνη των τραπεζικών στελεχών

Το άρθρο 116 του ν. 4472/2017 προβλέπει, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ειδική προστασία για τραπεζικά στελέχη κατά την αναδιάρθρωση και διαγραφή απαιτήσεων.

Η προστασία αυτή μπορεί να καταλαμβάνει και διμερείς συμφωνίες με δανειολήπτες.

Συνεπώς, δεν είναι ακριβές ότι κάθε απευθείας διαγραφή συνεπάγεται υποχρεωτικά αστική ή ποινική ευθύνη των τραπεζικών στελεχών.

Το ουσιαστικό ζήτημα είναι εάν οι υφιστάμενες διαδικασίες, οι εποπτικές απαιτήσεις και τα οικονομικά κίνητρα οδηγούν στην πράξη σε προτίμηση της μαζικής μεταβίβασης απαιτήσεων έναντι της απευθείας οικονομικής διευθέτησης.

Η παρούσα πρόταση επιδιώκει να αποτρέψει την αδικαιολόγητα δυσμενή μεταχείριση μιας οικονομικά ισοδύναμης συμφωνίας με τον ίδιο τον οφειλέτη.

Δεν θεσπίζει νέα γενική ασυλία ούτε αίρει την ευθύνη για παράνομες ή καταχρηστικές πράξεις.

9. Η διαφάνεια των εταιρικών σχέσεων

Οι μεταβιβάσεις και οι τιτλοποιήσεις απαιτήσεων πραγματοποιούνται συχνά μέσω σύνθετων εταιρικών δομών, στις οποίες συμμετέχουν εταιρείες ειδικού σκοπού, επενδυτικά κεφάλαια και εταιρείες διαχείρισης.

Η ύπαρξη αυτών των δομών δεν συνιστά αφ' εαυτής ένδειξη παρανομίας. Αναδεικνύει, ωστόσο, την ανάγκη αποτελεσματικής εποπτείας.

Ιδιαίτερη σημασία παρουσιάζει η δυνατότητα ελέγχου περιπτώσεων στις οποίες απαιτήσεις μεταβιβάζονται διαδοχικά και ενδέχεται να επανέρχονται, άμεσα ή έμμεσα, στην οικονομική σφαίρα προσώπων που συνδέονται με τον αρχικό πιστωτή.

Η παρούσα πρόταση δεν θεωρεί ότι κάθε τέτοια συναλλαγή είναι καταχρηστική.

Εισάγει όμως υποχρεώσεις διαφάνειας και δυνατότητα εποπτικού ελέγχου, ώστε να μπορούν να διερευνώνται συγκεκριμένες ενδείξεις καταστρατήγησης της νομοθεσίας ή προσβολής των δικαιωμάτων των οφειλετών.

10. Το πρόγραμμα «Ηρακλής»

Το πρόγραμμα «Ηρακλής» σχεδιάστηκε για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων μέσω τιτλοποιήσεων και μηχανισμού κρατικών εγγυήσεων.

Η συμβολή του στη βελτίωση των τραπεζικών δεικτών δεν αναιρεί την ανάγκη αξιολόγησης των κοινωνικών και οικονομικών συνεπειών του συστήματος.

Η χρηματοπιστωτική εξυγίανση πρέπει να εξετάζεται παράλληλα με τις πραγματικές δυνατότητες οικονομικής αποκατάστασης των δανειοληπτών.

Η παρούσα πρόταση επιδιώκει να συνδυάσει τους δύο αυτούς στόχους.

11. Η αρχή της αναλογικότητας

Η θέσπιση του δικαιώματος προτίμησης απαιτεί την εξισορρόπηση της προστασίας του οφειλέτη με την οικονομική ελευθερία και την περιουσία του πιστωτή.

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν επιβάλλει την αποδοχή οικονομικά δυσμενέστερου τιμήματος.

Βασίζεται στην αρχή της οικονομικής ισοδυναμίας και προβλέπει ανεξάρτητη αποτίμηση όταν η μεταβίβαση πραγματοποιείται στο πλαίσιο χαρτοφυλακίου.

Παράλληλα, επιτρέπει την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των λοιπών απαιτήσεων, ώστε η άσκηση του δικαιώματος από έναν οφειλέτη να μη ματαιώνει αυτομάτως ολόκληρη τη συναλλαγή.

Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η αναλογική προστασία των εμπλεκόμενων συμφερόντων. II. Ειδικό

Μέρος

Επί του άρθρου 1: Καθορίζεται ο σκοπός του νόμου και θεσπίζεται το προηγούμενο δικαίωμα προτίμησης.

Επί του άρθρου 2: Προσδιορίζονται το πεδίο εφαρμογής και οι κατηγορίες δικαιούχων, με ιδιαίτερη μέριμνα για την κύρια κατοικία.

Επί του άρθρου 3: Καθιερώνεται υποχρέωση προηγούμενης ατομικής γνωστοποίησης των ουσιωδών στοιχείων της απαίτησης και του οικονομικού ανταλλάγματος.

Επί του άρθρου 4: Θεσπίζεται αντικειμενική διαδικασία προσδιορισμού του οικονομικά ισοδύναμου τιμήματος, ιδίως στις μαζικές μεταβιβάσεις χαρτοφυλακίων.

Επί του άρθρου 5: Ρυθμίζονται η άσκηση του δικαιώματος προτίμησης, οι σχετικές προθεσμίες και οι συνέπειες της ολοσχερούς εξόφλησης.

Επί του άρθρου 6: Προβλέπεται η δυνατότητα προσωρινής εξαίρεσης συγκεκριμένης απαίτησης από μεταβιβαζόμενο χαρτοφυλάκιο.

Επί του άρθρου 7: Ενισχύεται η διαφάνεια των εταιρικών σχέσεων και προβλέπεται εποπτικός έλεγχος συναλλαγών που παρουσιάζουν συγκεκριμένες ενδείξεις καταστρατήγησης.

Επί του άρθρου 8: Κατοχυρώνεται η δυνατότητα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας του οφειλέτη.

Επί του άρθρου 9: Καθιερώνεται η αρχή της ισοδύναμης οικονομικής αξιολόγησης της απευθείας εξόφλησης από τον οφειλέτη, χωρίς τη θέσπιση νέας γενικής ασυλίας.

Επί του άρθρου 10: Διασφαλίζεται η συμπληρωματική εφαρμογή των νέων διατάξεων στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο.

Επί του άρθρου 11: Παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση των τεχνικών λεπτομερειών εφαρμογής.

Επί του άρθρου 12: Καθορίζονται η έναρξη ισχύος και η εφαρμογή του νόμου στις μελλοντικές διαδικασίες μεταβίβασης.

III. Συμπέρασμα

Η παρούσα πρόταση νόμου αποσκοπεί στη θέσπιση ενός πραγματικού και εφαρμόσιμου δικαιώματος προτίμησης υπέρ των δανειοληπτών.

Η προηγούμενη γνωστοποίηση του οικονομικού ανταλλάγματος, η αντικειμενική αποτίμηση, η διαφάνεια των εταιρικών σχέσεων και η αποτελεσματική δικαστική προστασία αποτελούν αναγκαίες εγγυήσεις για την εφαρμογή του.

Η πρόταση συμπληρώνει την προηγούμενη κοινοβουλευτική πρωτοβουλία της ΝΙΚΗΣ και αντιμετωπίζει ένα ουσιώδες ζήτημα που δεν καλύπτεται από την πρόσφατη κυβερνητική παρέμβαση.

Επιδιώκει να συνδυάσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα με την οικονομική δικαιοσύνη, την προστασία της περιουσίας και την πραγματική δυνατότητα οικονομικής αποκατάστασης των οφειλετών.

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2026

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Ανδρέας Βορύλλας

Σπυρίδων Τσιρώνης

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Δικαίωμα προτίμησης των δανειοληπτών κατά τη μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων, διαφάνεια των συναλλαγών και προστασία από καταχρηστικές πρακτικές

Άρθρο 1

Σκοπός και αντικείμενο

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η προστασία των δανειοληπτών κατά τη μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων από συμβάσεις δανείων και πιστώσεων, μέσω της καθιέρωσης προηγούμενου δικαιώματος προτίμησης, της υποχρεωτικής γνωστοποίησης του οικονομικού ανταλλάγματος και της διασφάλισης αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

Θεσπίζεται δικαίωμα του οφειλέτη να επιτύχει την οριστική εξόφληση της απαίτησης πριν από τη μεταβίβασή της σε τρίτο, με οικονομικά ισοδύναμους όρους προς εκείνους που ο μεταβιβάζων πιστωτής προτίθεται να αποδεχθεί.

Ο παρών νόμος συμπληρώνει το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο μεταβίβασης και διαχείρισης απαιτήσεων, ιδίως τους νόμους 3156/2003, 4354/2015 και 5072/2023.

Οι διατάξεις του εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της μεταβίβασης, συμπεριλαμβανομένων των τιτλοποιήσεων απαιτήσεων, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του ενωσιακού δικαίου.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής και δικαιούχοι

Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται οι μη εξυπηρετούμενες απαιτήσεις από συμβάσεις δανείων και πιστώσεων που μεταβιβάζονται από πιστωτικά ιδρύματα ή άλλους δικαιούχους απαιτήσεων προς αγοραστές πιστώσεων, εταιρείες ειδικού σκοπού ή άλλους τρίτους αποκτώντες.

Δικαιούχοι του δικαιώματος προτίμησης είναι οι οφειλέτες φυσικά πρόσωπα και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, κατά την έννοια της εφαρμοστέας ενωσιακής νομοθεσίας.

Ειδική προστασία παρέχεται όταν η απαίτηση εξασφαλίζεται με εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου που αποτελεί κύρια κατοικία του οφειλέτη.

Το δικαίωμα προτίμησης δεν θίγει τη δυνατότητα υπαγωγής του οφειλέτη στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών ή σε οποιαδήποτε άλλη διαδικασία προστασίας ή ρύθμισης προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 3

Υποχρεωτική προηγούμενη γνωστοποίηση

Πριν από την ολοκλήρωση της μεταβίβασης μη εξυπηρετούμενης απαίτησης, ο μεταβιβάζων πιστωτής υποχρεούται να γνωστοποιήσει ατομικά στον οφειλέτη την πρόθεσή του να μεταβιβάσει την απαίτηση.

Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει υποχρεωτικά:

- α) Τα στοιχεία ταυτοποίησης της απαίτησης.
- β) Το ανεξόφλητο κεφάλαιο και την αναλυτική κατάσταση τόκων, εξόδων και λοιπών επιβαρύνσεων.
- γ) Τις υφιστάμενες εμπράγματα και προσωπικές εξασφαλίσεις.
- δ) Το οικονομικά ισοδύναμο τίμημα που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη απαίτηση.
- ε) Τους ουσιώδεις οικονομικούς όρους της σχεδιαζόμενης μεταβίβασης.
- στ) Τη διαδικασία και την προθεσμία άσκησης του δικαιώματος προτίμησης.

Όταν η απαίτηση μεταβιβάζεται ως μέρος χαρτοφυλακίου, η γνωστοποίηση περιλαμβάνει το εξατομικευμένο οικονομικό αντάλλαγμα, όπως αυτό προσδιορίζεται σύμφωνα με το επόμενο άρθρο. Η γνωστοποίηση πραγματοποιείται εγγράφως, σε σταθερό μέσο, με τρόπο που επιτρέπει την απόδειξη της παραλαβής της.

Η γενική ανακοίνωση της μεταβίβασης ή η δημοσίευση στοιχείων του συνολικού χαρτοφυλακίου δεν υποκαθιστά την ατομική γνωστοποίηση.

Άρθρο 4 **Προσδιορισμός του οικονομικά ισοδύναμου τιμήματος**

Σε περίπτωση αυτοτελούς μεταβίβασης απαίτησης, το οικονομικά ισοδύναμο τίμημα αντιστοιχεί στο πραγματικό οικονομικό αντάλλαγμα που συμφωνείται μεταξύ μεταβιβάζοντος και αποκτώντος, λαμβανομένων υπόψη των ουσιαστών όρων της συναλλαγής.

Σε περίπτωση μεταβίβασης χαρτοφυλακίου, το τίμημα που αντιστοιχεί σε κάθε απαίτηση προσδιορίζεται με αντικειμενική και ελέγξιμη μεθοδολογία αποτίμησης.

Για τον προσδιορισμό του τιμήματος λαμβάνονται υπόψη ιδίως:

- α) Το συνολικό οικονομικό αντάλλαγμα της μεταβίβασης.
- β) Η αναμενόμενη ανακτησιμότητα της συγκεκριμένης απαίτησης.
- γ) Η αξία και η ρευστοποιησιμότητα των εξασφαλίσεων.
- δ) Η διάρκεια και οι ουσιαστικοί οικονομικοί όροι της συναλλαγής.
- ε) Η κατανομή του συνολικού τιμήματος μεταξύ των απαιτήσεων του χαρτοφυλακίου. Η αποτίμηση διενεργείται ή ελέγχεται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο αποτιμητή.

Απαγορεύεται ο τεχνητός επιμερισμός του τιμήματος ή η κατανομή δυσανάλογων επιβαρύνσεων σε συγκεκριμένη απαίτηση με σκοπό τη ματαίωση ή την ουσιαστική δυσχέραση της άσκησης του δικαιώματος προτίμησης.

Ο οφειλέτης δικαιούται να αμφισβητήσει δικαστικά τον προσδιορισμό του τιμήματος.

Άρθρο 5 **Άσκηση του δικαιώματος προτίμησης**

Ο οφειλέτης δικαιούται, εντός εξήντα ημερών από την αποδεδειγμένη παραλαβή της γνωστοποίησης, να δηλώσει εγγράφως ότι επιθυμεί να εξοφλήσει οριστικά την απαίτηση με οικονομικά ισοδύναμους όρους προς εκείνους που έχουν γίνει αποδεκτοί από τον μεταβιβάζοντα πιστωτή.

Η εμπρόθεσμη δήλωση άσκησης του δικαιώματος συνοδεύεται από εύλογη απόδειξη δυνατότητας χρηματοδότησης.

Ο πιστωτής υποχρεούται να εξετάσει τη δήλωση σύμφωνα με τους όρους του παρόντος και να ενημερώσει εγγράφως τον οφειλέτη για τις αναγκαίες ενέργειες ολοκλήρωσης της εξόφλησης.

Η άσκηση του δικαιώματος προτίμησης συνεπάγεται προσωρινή αναστολή της ολοκλήρωσης της μεταβίβασης της συγκεκριμένης απαίτησης, έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας ή τη νόμιμη ματαίωσή της.

Η εξόφληση πραγματοποιείται εντός εξήντα ημερών από τον οριστικό προσδιορισμό του οικονομικά ισοδύναμου τιμήματος, εκτός εάν συμφωνηθεί μεγαλύτερη προθεσμία.

Με την ολοσχερή καταβολή του συμφωνημένου τιμήματος η απαίτηση αποσβέννεται οριστικά, μαζί με τις παρεπόμενες αξιώσεις και εξασφαλίσεις, κατά τους ειδικότερους όρους της εξόφλησης.

Ο πιστωτής υποχρεούται να χορηγήσει βεβαίωση ολοσχερούς εξόφλησης και να συμπράξει στην εξάλειψη των εμπράγματων εξασφαλίσεων, όπου απαιτείται.

Άρθρο 6 **Εφαρμογή στις μεταβιβάσεις χαρτοφυλακίων**

Η άσκηση του δικαιώματος προτίμησης ως προς συγκεκριμένη απαίτηση δεν εμποδίζει την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των λοιπών απαιτήσεων του ίδιου χαρτοφυλακίου.

Η απαίτηση για την οποία ασκήθηκε εμπρόθεσμα το δικαίωμα εξαιρείται προσωρινά από τη μεταβίβαση, μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας.

Ο μεταβιβάζων και ο αποκτών υποχρεούνται να οργανώνουν τη συναλλαγή κατά τρόπο που επιτρέπει την εφαρμογή του παρόντος.

Συμβατικός όρος που αποσκοπεί αποκλειστικά στην καταστρατήγηση του δικαιώματος προτίμησης δεν αντιτάσσεται στον δικαιούχο οφειλέτη.

Άρθρο 7

Διαφάνεια των εταιρικών σχέσεων και εποπτικός έλεγχος

Κατά τη μεταβίβαση μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων, ο μεταβιβάζων και ο αποκτών υποχρεούνται να παρέχουν στις αρμόδιες εποπτικές αρχές τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τον προσδιορισμό των πραγματικών δικαιούχων και των ουσιαστών εταιρικών σχέσεων.

Η υποχρέωση περιλαμβάνει τις ουσιαστικές σχέσεις συμμετοχής ή ελέγχου μεταξύ μεταβιβάζοντος, αποκτώντος και διαχειριστή, καθώς και τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, στο μέτρο που σχετίζονται με τη μεταβιβαζόμενη απαίτηση.

Οι αρμόδιες αρχές δύνανται να ελέγχουν διαδοχικές μεταβιβάσεις απαιτήσεων όταν υφίστανται συγκεκριμένες ενδείξεις καταστρατήγησης της νομοθεσίας, τεχνητής κυκλικής μεταβίβασης ή απόκρυψης ουσιαστών εταιρικών σχέσεων.

Η ύπαρξη εταιρικής σύνδεσης δεν συνιστά αφ' εαυτής παράνομη ή καταχρηστική συναλλαγή.

Η επεξεργασία και η γνωστοποίηση των σχετικών πληροφοριών πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων και τις εφαρμοστέες διατάξεις περί απορρήτου.

Άρθρο 8

Δικαστική προστασία και αποτροπή καταχρηστικών πρακτικών

Ο οφειλέτης δικαιούται να ζητήσει δικαστική προστασία σε περίπτωση παράλειψης της υποχρεωτικής γνωστοποίησης, αμφισβήτησης του τιμήματος, αδικαιολόγητης άρνησης εφαρμογής του δικαιώματος προτίμησης ή καταστρατήγησης των διατάξεων του παρόντος.

Το αρμόδιο δικαστήριο δύνανται, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, να διατάξει προσωρινά μέτρα για τη διατήρηση της δυνατότητας άσκησης του δικαιώματος.

Η άσκηση των δικαιωμάτων του πιστωτή ή του αποκτώντος εξακολουθεί να υπόκειται στον έλεγχο των άρθρων 281 και 288 του Αστικού Κώδικα, όπου συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους.

Η παράβαση των διατάξεων του παρόντος δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την ακυρότητα κάθε μεταβίβασης ούτε ανατρέπει δικαιώματα καλόπιστων τρίτων. Οι έννομες συνέπειες καθορίζονται σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις και τη δικαστική κρίση.

Άρθρο 9

Ισοδύναμη οικονομική μεταχείριση και ευθύνη τραπεζικών στελεχών

Η καλόπιστη αποδοχή πρότασης οριστικής εξόφλησης από τον οφειλέτη, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο, αξιολογείται με τα ίδια ουσιαστικά οικονομικά κριτήρια που εφαρμόζονται κατά την αποδοχή ισοδύναμης προσφοράς τρίτου.

Η εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου πραγματοποιείται σύμφωνα με τις εγκεκριμένες πολιτικές του πιστωτικού ιδρύματος, τους εσωτερικούς κανόνες και τις εφαρμοστέες εποπτικές υποχρεώσεις.

Η παρούσα διάταξη δεν διευρύνει αυτοδικαίως το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 116 του ν. 4472/2017 και δεν θεσπίζει απαλλαγή από ευθύνη για δόλο, απάτη ή παράβαση εφαρμοστέων κανόνων.

Άρθρο 10

Συμπληρωματική εφαρμογή στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο

Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται συμπληρωματικά προς τις διατάξεις των νόμων 3156/2003, 4354/2015 και 5072/2023, κατά το μέρος που αφορούν τη μεταβίβαση και διαχείριση μη εξυπηρετούμενων απαιτήσεων.

Η άσκηση του δικαιώματος προτίμησης είναι ανεξάρτητη από τις διαδικασίες διμερούς ρύθμισης, τον εξωδικαστικό μηχανισμό και τις λουπές μορφές προστασίας των οφειλετών. Η υποβολή αίτησης υπαγωγής σε διαδικασία ρύθμισης δεν συνεπάγεται παραίτηση από το δικαίωμα προτίμησης.

Οι υποχρεώσεις ενημέρωσης και διαφάνειας του παρόντος εφαρμόζονται επιπλέον των αντίστοιχων

υποχρεώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 11 **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

Με κοινή απόφαση των αρμόδιων υπουργών, ύστερα από γνώμη των κατά περίπτωση αρμόδιων εποπτικών αρχών, καθορίζονται οι τεχνικές λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος, ιδίως:

- α) Τα πρότυπα ατομικής γνωστοποίησης.
- β) Η διαδικασία προσδιορισμού και ελέγχου του οικονομικά ισοδύναμου τιμήματος.
- γ) Τα κριτήρια ανεξαρτησίας των αποτιμητών.
- δ) Οι τεχνικές διαδικασίες εξαίρεσης συγκεκριμένων απαιτήσεων από μεταβιβαζόμενα χαρτοφυλάκια.
- ε) Οι υποχρεώσεις τήρησης αρχείων και οι διαδικασίες εποπτικού ελέγχου.

Άρθρο 12 **Έναρξη ισχύος**

Ο παρών νόμος τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εφαρμόζεται στις διαδικασίες μεταβίβασης που εκκινούν μετά την έναρξη ισχύος του. Δεν ανατρέπει αναδρομικά μεταβιβάσεις που έχουν ήδη ολοκληρωθεί.

Αθήνα, 6 Οκτωβρίου 2026

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Ανδρέας Βορύλλας

Σπυρίδων Τσιρώνης